

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-804/19 – 1

Predmet C-804/19

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

31. listopada 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Landesgericht Salzburg (Austrija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

23. listopada 2019.

Tužiteljica:

BU

Tuženik:

Markt24 GmbH

[omissis]

REPUBLIKA AUSTRIJA

LANDESGERICHT SALZBURG

[omissis]

KAO ARBEITS- UND SOZIALGERICHT

[omissis]

[omissis]

RJEŠENJE

PREDMET:

Tužitelj

[omissis]

BU

[omissis]

[omissis]

[AUSTRIJA]

[omissis]

Tuženik [omissis]

Markt24 GmbH [omissis]

[omissis]

85716 Unterschleißheim [omissis]

NJEMAČKA [omissis]

Radi:

2962,80 eura zajedno s kamatama i troškovima (redovna plaća)

I. Sudu Europske Unije upućuju se, u skladu s člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, sljedeća prethodna pitanja:

1. Primjenjuje li se članak 21. Uredbe (EU) br. 1215/2012 na radni odnos u pogledu kojeg je u Austriji doista sklopljen ugovor o radu u Njemačkoj, ali zaposlenica koja je nekoliko mjeseci u Austriji čekala radni angažman nije obavljala posao?

U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje

2. Treba li članak 21. Uredbe (EU) br. 1215/2012 tumačiti na način da se može primjenjivati nacionalna odredba, kao što je članak 4. [orig. str. 2.] stavak 1. točka (a) Arbeits- und Sozialgerichtsgesetzes (Zakon o nadležnostima i postupku u području socijalne sigurnosti i radnog prava, u daljnjem tekstu: ASGG), kojom se zaposlenici omogućuje (pojednostavljeno) podnošenje tužbe u mjestu prebivališta koje je imala tijekom radnog odnosa ili prilikom prestanka radnog odnosa?

3. Treba li članak 21. Uredbe (EU) br. 1215/2012 tumačiti na način da se može primjenjivati nacionalna odredba, kao što je članak 4. stavak 1. točka (d) ASGG-a, kojom se zaposleniku omogućuje (pojednostavnjeno) podnošenje tužbe u mjestu u kojem mu treba isplatiti plaću ili u kojem mu je trebalo isplatiti plaću prilikom prestanka njegova radnog odnosa?

4. Ako je odgovor na drugo i treće pitanje niječan

4.1. Treba li članak 21. Uredbe (EU) br. 1215/2012 tumačiti na način da u slučaju radnog odnosa u kojem zaposlenica nije obavila nikakav posao tužbu treba podnijeti u državi članici u kojoj je zaposlenica čekala radni angažman?

4.2. Treba li članak 21. Uredbe (EU) br. 1215/2012 tumačiti na način da u slučaju radnog odnosa u kojem zaposlenica nije obavila nikakav posao tužbu treba podnijeti u državi članici u kojoj su izvršeni priprema i sklapanje ugovora o radu čak i ako je u njemu dogovoreno, odnosno čak i ako je njime predviđeno obavljanje posla u drugoj državi članici?

Ako je odgovor na prvo pitanje niječan

5. Primjenjuje li se članak 7. točka 1. Uredbe (EU) br. 1215/2012 na radni odnos u pogledu kojeg je u Austriji doista sklopljen ugovor o radu u Njemačkoj, ali zaposlenica koja je nekoliko mjeseci u Austriji čekala radni angažman nije obavila nikakav posao ako se može primjenjivati nacionalna odredba, kao što je članak 4. stavak 1. točka (a) ASGG-a, kojom se zaposlenici omogućuje (pojednostavnjeno) podnošenje tužbe u mjestu prebivališta koje je imala tijekom radnog odnosa ili prilikom prestanka radnog odnosa, ili ako se može primijeniti nacionalna odredba, kao što je članak 4. stavak 1. točka (d) ASGG-a, kojom se zaposleniku omogućuje (pojednostavnjeno) podnošenje tužbe u mjestu u kojem mu treba isplatiti plaću ili u kojem mu je trebalo isplatiti plaću prilikom prestanka njegova radnog odnosa?

II. Postupak se prekida do donošenja prethodne odluke Suda (članak 90.a Gerichtsorganisationsgesetz (Zakon o organizaciji sudova, u daljnjem tekstu: GOG).

Obrazloženje:

1. Argumenti i činjenično stanje

Tužbom od 27. travnja 2018. tužiteljica zahtijeva od tuženika isplatu neisplaćenih plaća, alikvotne posebne naknade i naknade za neiskorišteni godišnji odmor u ukupnom iznosu od 2962,80 eura bruto za razdoblje od 6. rujna 2017. do 15. prosinca 2017. U pogledu sadržaja, tvrdila je da je u razdoblju od 6. rujna 2017. do 15. prosinca 2017. [orig. str. 3.] bila zaposlena kod tuženika kao čistačica. Dogovorena je naknada u iznosu od 753,42 eura bruto, dakle 639,15 eura neto mjesečno za rad u nepunom radnom vremenu. Radni odnos završio je otkazom koji joj je uručio tuženik. Nadležan je sud pred kojim je pokrenut postupak jer je tuženik na početku radnog odnosa imao ured u Salzburgu. Osim toga, tužiteljica je dostavila tri platne liste za mjesec od rujna do studenoga 2017. U tim se listama tuženik navodi kao poslodavac te se navodi iznos od 626,40 eura bruto za rujna (531,69 eura neto), iznos od 753,42 eura bruto za listopad (639,50 eura neto) i iznos od 753,42 eura bruto za studeni (628,15 eura neto).

Budući da tuženiku, unatoč nekoliko pokušaja dostave na različite adrese poštom i preko Amtsgerichta (Općinski sud), nije bilo moguće uručiti tužbu, a nije poznato prebivalište tuženikovih zastupnika, rješenjem od 26. prosinca 2018. [omissis]

postavljen je tuženikov zastupnik za primanje pismena (privremeni zastupnik odsutnog tuženika tijekom postupka) u skladu s člankom 116. Zivilprozessordnung (Zakon o građanskom postupku). On je podneskom od 7. siječnja 2019. [omissis] osporio jurisdikciju domaćih sudova i nadležnost.

Tuženikovo je sjedište, u skladu s izvatkom iz trgovačkog registra Amtsgerichta München (Općinski sud u Münchenu, Njemačka) pod matičnim brojem HRB 233607, u Unterschleißheimu, okrug München [omissis]. Tužiteljčin domicil je u [Austriji]. Tužiteljici je prišao muškarac koji je tvrdio da zna za dobro poduzeće koje traži zaposlenike. Tužiteljica je nakon toga potpisala ugovor o radu za pružanje usluga čišćenja. Ugovor nije potpisan u uredu tuženika, nego u pekarnici u 5020 Salzburg. Početak rada dogovoren je za 6. rujna 2017. Međutim, tuženik tužiteljici nije dodijelio nikakav posao. Tužiteljica je ipak bila dostupna telefonski i čekala radni angažman. Međutim, nije izvršila nikakve aktivnosti čišćenja niti bilo koji drugi posao za tuženika. Dogovoreno je da će tužiteljica svoj posao obavljati u Münchenu. Tužiteljica nije imala telefonski broj zaposlenika tuženika s kojim je sklopila ugovor o radu. Na ugovoru o radu pečat tuženika sadržava austrijski telefonski broj i njemačku adresu. Tužiteljica tijekom radnog odnosa nije primila naknadu niti platne liste. Kao i tri ostala tuženikova zaposlenika, tužiteljica je bila prijavljena na austrijskom zavodu za socijalno osiguranje kao zaposlenica s plaćom u iznosu od 753,42 eura do 15. prosinca 2017.

Protiv tuženika su pred Landesgerichtom Salzburg (Zemaljski sud u Salzburgu, Austrija) kao Arbeits- und Sozialgerichtom (Radni i socijalni sud, Austrija) (zajedno s tužiteljčinim [orig. str. 4.] postupkom), (bila) u tijeku ukupno tri postupka koja se odnose na radno pravo. Drugi postupci završili su presudom kojom je, među ostalim, utvrđeno da je barem još jedan tuženikov zaposlenik radio u građevinskom sektoru u saveznoj zemlji Salzburg.

3. Nacionalno pravo

Članak 4. (1) Za pravne sporove iz članka 50. stavka 1., prema izboru tužitelja mjesno je nadležan,

1. u slučajevima iz točki 1. do 3., i sud u čijem mjestu nadležnosti

(a) zaposlenik ima domicil ili uobičajeno boravište za vrijeme radnog odnosa ili ga je imao u trenutku prestanka radnog odnosa,

[...]

(d) mu treba isplatiti plaću i, ako je radni odnos prestao, mu je trebalo isplatiti plaću ili

[...]

4. **Obrazloženje zahtjeva za prethodnu odluku**

Odredbe ASGG-a treba tumačiti u skladu s Uredbom.

4.1. **Prvo pitanje**

Prvo se postavlja opće pitanje primjenjuje li se članak 21. Uredbe br. 1215/2012 i na one radne odnose kao što je radni odnos u pogledu kojeg je zaposlenica koja je sklopila ugovor o radu u Austriji a čekala radni angažman, nakon toga nije obavila nijedan posao ni u Austriji ni u Njemačkoj.

Prema nacionalnoj sudskoj praksi i doktrini utvrđeno je (stanje iz 2008.): ako je zaposlenik sklopio ugovor o radu, ali nije počeo raditi, u skladu s člankom 5. stavkom 1. Uredbe br. 1215/2012 relevantno je mjesto na kojem je zaposlenik trebao izvršiti ugovor o radu (Auer u Geimer/Schütze, Rechtsverkehr, str. 540., članak 18. Uredbe br. 1215/2012, t. 12.; Burgstaller, DRdA 1999., str. 470.; Ganglberger, RdW 2000., str. 160. i sljedeća; Kropholler, Zivilprozeßrecht, članak 19. Uredbe br. 1215/2012, t. 9. i Corte di cassazione (I) Riv dir int priv proc 2004., str. 661. kao i 14 Ob 81/86 (o članku 44. IPRG-a) SZ 59/91 = Arb 10.537 = DRdA 1988., str. 343. (Kerschner) = ZAS 1987., str. 50. (Beck-Managetta/Mayer-Maly)).

U skladu s drugim nacionalnim sudskim praksama u pogledu Konvencije iz Lugana, zahtijeva se određeni element trajanja i **[orig. str. 5.]** stabilnosti. Ako je zaposlenik s prebivalištem u Njemačkoj sklopio ugovor o radu s poduzetnikom sa sjedištem u Austriji, ali nije počeo raditi, ne primjenjuje se članak 5. prvi stavak podstavci 2. i 3. Konvencije iz Lugana. Obavljanje posla u skladu s člankom 5. prvim stavkom podstavcima 2. i 3. Konvencije iz Lugana treba uključivati određeni element trajanja i stabilnosti (OGH 8 ObA 154/98z).

Sud koji je uputio pitanje stoga smatra da postoji odgovarajuće trajanje i stabilnost radnog odnosa od 6. rujna 2017. do 15. prosinca 2017., dakle nekoliko mjeseci. Usto su se priprema i sklapanje ugovora o radu odvijali u Austriji. Prijava na socijalno osiguranje izvršena je u Austriji.

Prethodno se pitanje postavlja i u pogledu zaštite posebnih skupina osoba koja je predviđena europskim zakonodavstvom, kao što su, na primjer, potrošači, za koje se člankom 18. stavkom 1. Uredbe br. 1215/2012 u pogledu potrošačkih ugovora propisuje da potrošač može pokrenuti postupak protiv druge ugovorne strane bilo pred sudovima države članice u kojoj ta stranka ima domicil, ili, neovisno o domicilu druge stranke, pred sudovima mjesta gdje potrošač ima domicil. U pogledu zaposlenika, kao i u pogledu potrošača može se polaziti od toga da je riječ o skupini osoba koju treba zaštititi i koja prema europskom zakonodavstvu ne bi trebala biti u nepovoljnijem položaju u odnosu na nacionalno zakonodavstvo. Pritom se osobito valja osvrnuti na financijsku situaciju zaposlenice u slučaju niske zarade koja otežava ostvarivanje prava u drugoj državi članici.

4.2. Drugo i treće pitanje

Ako je primjenjivost članka 21. Uredbe br. 1215/2012 u načelu potvrđena, postavljaju se pitanja može li se nacionalno zakonodavstvo, kojim se zaposleniku omogućuje lakše pokretanje postupka u tuzemstvu, primijeniti s obzirom na zakonodavstvo Unije kojim se u ovom slučaju predviđa manje povoljna odredba za zaposlenike.

U ovom slučaju, na poslodavcu je da dodjelom ili uskraćivanjem radnog angažmana u bilo kojoj državi članici spriječi primjenu nacionalnih, i za tužiteljicu povoljnijih, pravila o nadležnosti u skladu s člankom 4. ASGG-a. Zaposlenica koja dugo čeka na radni angažman, a koja u međuvremenu ne može prihvatiti nijedan drugi posao, posljedično je osim toga također u nepovoljnom položaju u postupku jer, suprotno povoljnijim nacionalnim odredbama u drugoj državi članici, treba podnijeti tužbu za isplatu neisplaćene plaće. [orig. str. 6.]

4.4. Četvrto pitanje

U slučaju da se ne primjenjuje nacionalno zakonodavstvo koje je povoljnije za zaposlenicu, postavlja se pitanje o načinu tumačenja članka 21. Uredbe br. 1215/2012.

4.5. Peto pitanje

Ako članak 21. Uredbe br. 1215/2012 u načelu nije primjenjiv u ovom slučaju, treba uzeti u obzir ostale odredbe Uredbe br. 1215/2012 te treba preispitati tumačenje u pogledu predmetnih okolnosti. Kako bi se izbjegla ponavljanja, u tom se pogledu upućuje na prethodno navedena razmatranja.

5. Nadležnost tumačenja Suda

U ovom slučaju ne postoji sudska praksa Suda Europske unije o pitanju treba li se primijeniti članak 21. Uredbe br. 1215/2012 na slučaj u kojem je ugovor o radu sklopljen ali zaposlenik nije radio. Osobito je potrebno tumačenje s obzirom na temeljna pitanja o odnosu nadležnosti iz članka 21. Uredbe br. 1215/2012 i odredaba o ostvarivanju prava predviđenih nacionalnim propisom koje su povoljnije za zaposlenicu.

Pravilna primjena prava Unije nije toliko očita u pogledu postojeće sudske prakse Suda Europske unije da ne ostavlja mjesta razumnoj sumnji u odluku o postavljenim pitanjima (*acte clair*).

II. Prekid postupka Arbeitsgerichta (Radni sud, Austrija) do završetka prethodnog postupka temelji se na članku 90.a GOG-a.

[bilješka o prijepisu i potpis] [omissis]